

Norsk Jernbaneforbunds
landsmøte 24.oktober 1988

Med forbehold om endringer
SPERRET til 24.10 kl 1000

Statsminister
Gro Harlem Brundtland

HILSNINGSTALE

Dette landsmøtet samles i en tid preget av forandring og nye utfordringer, i både politikk og samfunnsliv.

De fleste er nå klar over at vi ikke kan komme utenom en snuoperasjon i norsk økonomi. En ny hverdag for barnefamiliene krever nye løsninger. Flere eldre vil kreve mer av omsorg og støtte fra samfunnets side. Vi må legge større vekt på hensynet til vårt miljø. Dette er ikke lenger noe vi kan plassere i ett departement eller en etat, men et ansvar vi alle må ta inn over oss. Det gjelder ikke minst i forhold til trafikken, hvor miljøoppgavene vokser - og hvor løsningene vil berøre oss alle.

Jeg ser av sakspapirene at dette vil stå sentralt på landsmøtet. Det er det grunn til å glede seg over. Jo større bredde og engasjement vi får i miljødebatten, jo større mulighet har vi for å finne fram de gode løsningene. Oppgavene er store, men det finnes ingen løsninger som er enkle, verken praktisk eller politisk. Derfor er det så viktig at flest mulig engasjerer seg i debatten, skaffer seg innsikt i problemene og kan være med i jakten på løsningene, og diskusjonen om fremtiden.

Også det politiske bilde er preget av forandring. Den internasjonale høyrebølgen skyllet også inn over Norge og de borgerlige partiene regjeringsansvaret i første halvdel av det tiåret som fagbevegelsen hadde lansert som "Mulighetenes ti-år. Hvor mange muligheter var det ikke som gikk tapt? Det

ble andre verdier som fikk muligheten til å prege samfunnsutviklingen.

Dessuten opplevde vi et borgerlig samarbeid som bare gjaldt i go'vær. Når problemene meldte seg, var det igjen arbeiderbevegelsen som måtte sette kreftene inn. Det var vi som måtte ta ansvar. Det skal vi ta som en tillitserklæring. Det har gitt oss mulighet til å stanse høyredreiningen i samfunnet. Den muligheten har vi brukt. Den mulighetene må vi nå ta vare på. Nå må vi gjøre 90-årene til mulighetenes ti-år.

Da resultatene av den borgerlige politikken viste seg, og problemene ble forsterket av fallet i oljeprisene vinteren 1986, ble det helt nødvendig å skifte spor.

Vi trenger en ny holdning og en ny ånd, og må alle ta et større ansvar for den fremtid vi har sammen. Her har fagbevegelsen vist vei. Det inntektspolitiske samarbeidet er avgjørende bidrag til oppryddingen i norsk økonomi. Gjennom samarbeidet sikret vi ikke bare et inntektsoppgjør som ble moderat, det ble også rettferdig.

Samtidig fikk vi gjennomført sosiale reformer som fagbevegelsen lenge hadde lagt stor vekt på. Dette var områder hvor intet ble gjort gjennom de årene da vi hadde balanse i økonomien og store oljeinntekter.

Motkreftene til en riktig og fremsynt kurs er sterke. Solidariteten og fellesansvaret er svekket. Vi mangler et entydig flertall i Stortinget å sette inn bak våre valg av løsninger.

Men - som en tillitsmann sa på landsmøtet i Papir i våres - "når noe vanskelig skal gjøres, så la oss gjøre det selv. Det er ingen andre som gjør det for oss og som tar vare på våre verdier".

Og nettopp i vanskelige tider er det enda viktigere å ha målet og retningen klar. En rettferdig fordeling, trygghet for arbeid, inntekt og velferd.

I månedene som ligger foran oss skal vi ha en bred debatt i partiet og fagbevegelsen om programmene for neste periode.

Nå må vi få en sterkere ideologisk debatt med utgangspunkt i folks hverdagsproblemer. Vi må knytte løsningen sammen med arbeidet for å skape en ny og bærekraftig vekst. Vi setter arbeidet i sentrum. Igjen har vi lært at det er arbeidet vi lever av.

Vi må fornye velferdssamfunnet. Dette må være en ekstra utfordring for oss. For de løsningene vi nå skal se kritisk på, er vårt eget byggverk. Det er vi stolte av, og vil selv bygge det om for å møte en ny tid.

Vi må trekke de unge med oss. Det er debatten om fremtidens problemer vi nå må fange opp.

Det hører med til min barnelærdom at Jernbanen kan du stole på. Det går alltid et tog, og hyggeligere og mer hjelpsomme mennesker enn konduktører kunne du ikke støte på. Lenge før smile-kurs var oppfunnet, hadde jernbanen forstått at service og hjelpsomhet skal ytes med et smil.

Selv om jernbanens rolle har endret seg, konkurransen er blitt sterkere og problemene til tider kan være store - så jeg forelden i ett av fagbladene en notis som viser at humøret slett ikke er blitt borte:

Da ett av de mange togene på Østfoldbanen kjørte inn på Oslo S, sier konduktøren i høytaleren: "Vi nærmer oss Oslo Sentralbanestasjon. Det blir avstigning på høyre side. Av en eller annen grunn er toget i rute".

NSB skal spille en viktig rolle i årene framover. Vi kan ta utgangspunkt i miljøspørsmålene. Alternativet til en enda sterkere økning i bilbruken, er gode kollektivløsninger. Toget mange fortrinn Mot bilens fleksibilitet kan toget tilby komfort. Men det må også kunne tilby både punktlighet og hurtighet.

Her er det ikke enkle svar og løsninger. I et samspill mellom politiske myndigheter og etaten selv - som nå får større ansvar og større muligheter innenfor gitte rammer må vi finne løsninger som gjør toget til et bedre tilbud for flere.

Dere skal drøfte dette med samferdselsministeren senere i uka - og selv får jeg mulighet til å møte dere i debatt i morgen. Det ser jeg fram til.

I arbeiderbevegelsen har vi bare oss selv å stole på. Vi føler nå et politisk stemningsskifte. Høyre forsøker å ri på to hester. Mens de i juni kritiserte oss sterkt for ikke å stramme inn mer i økonomien, kritiserer de oss nå fordi vi har strammet inn for mye. Uansvarligheten er satt i høysetet, i en desperat kappspringing med Hagen.

De forsøker i virkeligheten å gi folk det inntrykk at det som må gjøres, og som krever noe av oss alle, ikke var nødvendig.

Fremskrittspartiets gjentatte forsøk på å fortelle oss at de skal løse alle oppgaver overfor de syke og eldre ved å gi svære skattelettelser til de høytlønte, friske og arbeidsføre er i ferd med å bli avslørt.

Vi har en ny vind i ryggen. Nå må vi styrke den og bruke den til en målbevisst innsats for våre saker. Nå skal vi legge grunnlaget slik at våre verdier kan prege 1990-åras Norge.

Lykke til med landsmøtet og debattene.